DESCOBERTA EN FAMÍLIA

VISITA AUTOGUIADA

AMB ACTIVITATS

ELS SECRETS DE LA VALL DE SANT ANIOL

ESPAI NATURAL PROTEGIT

ALTA GARROTXA

Hola! Soc una Àguila daurada de l'Alta Garrotxa. Aquestes muntanyes són, per mi, un bon lloc per viure! M'acompanyeu a conèixer els secrets d'aquest Espai Natural Protegit? Doncs bateu bé les ales que ens enlairem!

Avui he vingut a descobrir la VALL DE SANT ANIOL. Mireu, allà baix hi ha el meu amic, el Barb de muntanya! És un peix molt especial que viu a les aigües cristal·lines dels rius i les rieres de muntanya! Però... què li deu passar? Sembla que no pot respirar!

Hola Barb! Què et passa? Per què fas tant mala cara? Sembla que et costa respirar!

Hola! Tinc molt mal de panxa, em fan mal les escates, estic marejat, no em trobo bé... em sembla que l'aigua comença a estar contaminada!

Caram! Això no pot ser! Si no trobem una solució ràpid, no podràs continuar vivint a aquestes aigües! Tajudaré, però m'hauràs de fer de guia, per ajudar-te necessito conèixer a fons aquesta vall.

I vosaltres, família, ens voleu acompanyar en aquesta aventura?

Dades de l'itinerari de Descoberta

DADES TÈCNIQUES

distància **2,37 km**	dificultat (SENDIF) **fàcil**
desnivell **163 m**	passos equipats **no**
temps aproximat (itinerari + activitats) **2h 5min**	època recomanada **tot l'any**
tipus de ruta **anada**	senyalització **banderoles**

Punts de Descoberta

Resclosa del Gomarell

10 minuts

1 La vida aquàtica

Ei Àguila! Saps què? A part dels peixos també hi vieuen molts altres animals a la Riera de Sant Aniol.

Ah, sí? I qui més hi viu aquí? Me'ls presentes?

Proposta d'activitat

Apropeu-vos a l'aigua i observeu quins animalons hi veieu. Mireu els animals de la pàgina del costat i intenteu trobar-los.

Heu vist algun d'aquests habitants del riu? N'heu vist d'un altre tipus? Aneu amb compte de no molestar-los, perquè estem al seu hàbitat.

Barb de muntanya

Bagra

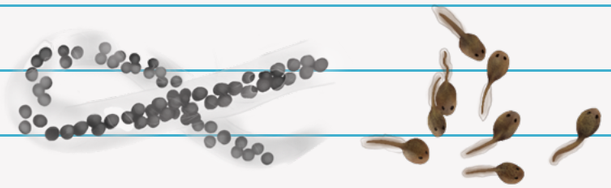

ous i capgrossos de gripau

Salamandra

Serp d'aigua

Per saber-ne més

La resclosa del Gomarell és un punt de captació d'aigua de boca pels municipis de Montagut i Oix, Tortellà i Argelaguer. És per això, que el bany hi està prohibit, perquè l'aigua arribi tan neta com sigui possible a tots aquests pobles.

Alzina recargolada a l'esquerra del camí

10 minuts

2 Les formes de la natura

Què li passa a aquesta alzina que està tant recargolada?

Curiós, oi? A la natura, podem trobar formes simètriques en animals, vegetals i minerals. Però per diferents raons, a vegades la simetria original es perd.

Proposta d'activitat

Observeu el vostre entorn. Les fulles, els arbres, les pedres i els animalons... Veieu formes simètriques? N'hi ha alguna que no sigui simètrica?

Dibuixeu exemples de formes simètriques i no simètriques que veieu a la natura.

Dibuixeu aquí els exemples:

Formes simètriques

Formes no simètriques

Per saber-ne més

Diem que una cosa és simètrica quan podem traçar una línia imaginària que talla una figura en dues parts iguals. La simetria sovint ajuda a ser més eficient a la natura, mentre que la asimetria ve donada per factors externs i fruit de l'adaptació a l'entorn. Ens els arbres pot ser causada per un llamp, per la presència d'algun altre arbre o pedra que no el deixa créixer en línia recta, per buscar la llum del sol, per poder arribar a l'aigua, etc.

Roques a banda i banda del camí

10 minuts

3 Els arbres del bosc

Thas fixat que aquí a la Vall de Sant Aniol l'ambient és humit i hi toca poc el sol? I està ple de biodiversitat!

I tant! S'està molt fresc aquí! I hi ha una vegetació que no havia vist mai... Quants arbres diferents hi podem trobar? I com es diuen?

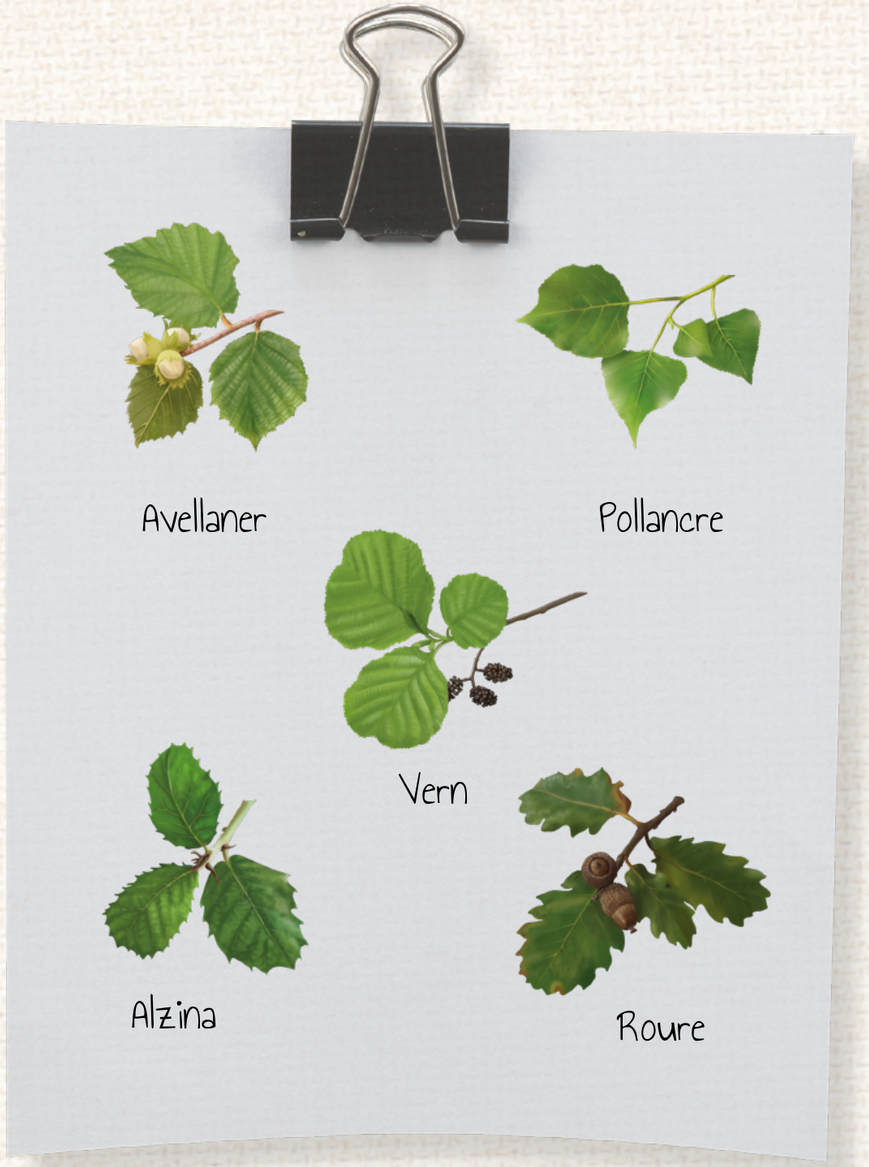

Proposta d'activitat

Intenteu localitzar un arbre de cada una de les següents espècies: roure, vern, pollancre, avellaner i alzina. A la pàgina següent trobareu imatges que us ajudaran a identificar-los.

Recordeu que segons l'època de l'any que feu aquest itinerari, trobareu els arbres sense fulla, perquè alguns són de fulla de caduca i les perden durant els mesos amb menys hores de llum!

Per saber-ne més

A l'hemisferi nord, on ens trobem, la zona d'obaga és la que es troba al vessant nord de les muntanyes. Això fa que hi toqui menys el sol i hi trobem més ombra, humitat i temperatura que al vessant sud de la muntanya, que anomenem solana o solell.

Mirador de la Vall de Sant Aniol

10 minuts

4 El paisatge de la Vall de Sant Aniol

Proposta d'activitat

Seieu a terra en aquest mirador i observeu el paisatge que teniu al davant, sense dir res en veu alta, penseu per vosaltres mateixos: Què us crida més l'atenció? I per què?

Després, escriviu el nom dels participants a la pàgina del costat, i a sota, unes paraules que descriguin el que heu pensat. Compareu les respostes amb la família o amics. I a veure si us sorpreneu!

Escriviu aquí sota els vostres noms i les paraules que heu pensat!

1· Nom: .....

Paraules: .....

.....

.....

2· Nom: .....

Paraules: .....

.....

.....

3· Nom: .....

Paraules: .....

.....

.....

4· Nom: .....

Paraules: .....

.....

.....

Per saber-ne més

El paisatge el conformen les muntanyes, els rius i les valls, entre altres. Una vall és un espai de terra que queda entre dues carenes de muntanyes i que té forma de "V". Es forma pel pas de l'aigua durant llargs períodes de temps que va erosionant les roques. En el cas de l'Alta Garrotxa, aquesta erosió és més pronunciada pel tipus de roca, que al ser calcària es dissol fàcilment i cofigura un paisatge especial.

Passera que travessa la Riera de Sant Aniol

10 minuts

5 Bandolers i contrabandistes

Encara que ara no ho sembli, aquesta vall sempre ha estat plena de gent movent-se amunt i avall. Els bandolers l'havien fet servir de refugi, i més tard els contrabandistes passaven per aquesta vall per poder creuar la frontera amb França i que ningú els veiés.

I com ho feien per creuar el riu?

Proposta d'activitat

Imagineu que sou contrabandistes i que heu de travessar el riu. Primer de tot, assegureu-vos que es pot passar sense perill, i si és així, endavant! Deixeu les motxilles a una banda de la riera i col·loqueu-vos cadascú sobre una de les columnes de la passera. Haureu de fer feina col·laborativa en cadena. Us heu d'anar passant les motxilles una a una, fins a tenir-les totes a l'altra banda! Vigileu que no caigueu al riu!
Per cert... Coneixeu la història del darrer capellà de l'Església de Sant Aniol d'Aguja?

La història de l'últim capellà de Sant Aniol d'Aguja.

L'últim capellà de Sant Aniol d'Aguja va ser en Francesc Puigmal i Pujol. Havia nascut en una casa pairal prop de Beget. De Sant Aniol els capellans en volien fugir perquè hi havia molta feina i estava en un lloc allunyat de les comunicacions normals, era un indret massa solitari.

Però el Senyor Puigmal era un cas especial. Aquí ell hi estava bé. Va arreglar la casa de la rectoria, hi va posar aigua corrent, una biblioteca, una gramola i fins i tot una ràdio. Però la pregunta que tothom es feia era: d'on sortien els diners necessaris per a que tot això fos realitat?

La resposta, per més que ens pugui sorprendre... resulta que feia contraband! Finalment va haver de fugir de Sant Aniol degut a la Guerra Civil d'Espanya.

Per saber-ne més

Durant el segle XIX, la vall de Sant Aniol va ser utilitzada d'amagatall per Bandolers. El paisatge abrupte, escarpat i les seves coves entre les cingleres el feien el lloc ideal per a reposar i passar desapercebut. Durant el segle XX, els camins de l'Alta Garrotxa també van ser utilitzats per moltes persones per poder-se exiliar durant la Guerra Civil Espanyola.

La cova de Travertí

15 minuts

6 La Cova de travertí

Ep, una cova! Què hi ha aquí dins?

Sí! fixa't bé, és una cova de travertí. Aquest tipus de roca era molt utilitzada en la construcció des de temps antics. A l'antiga Roma ja s'usava per fer cases i edificis.

Proposta d'activitat

Els prehistòrics per viure a les coves necessitaven pedres per moldre gra, recipients per cuinar, destrals per tallar llenya, eines per caçar com arcs i puntes de fletxa, pells per abrigar-se, menjar per alimentar-se...

Ara, imagineu que esteu a la prehistòria i que viviu en aquesta cova. Busqueu elements al vostre entorn (pals, pedres, fulles del terra, etc.) per construir els vostres propis estris, com els prehistòrics.

Enganxeu aqui la vostra fotografia amb els estris que heu construït o dibuixeu-los!

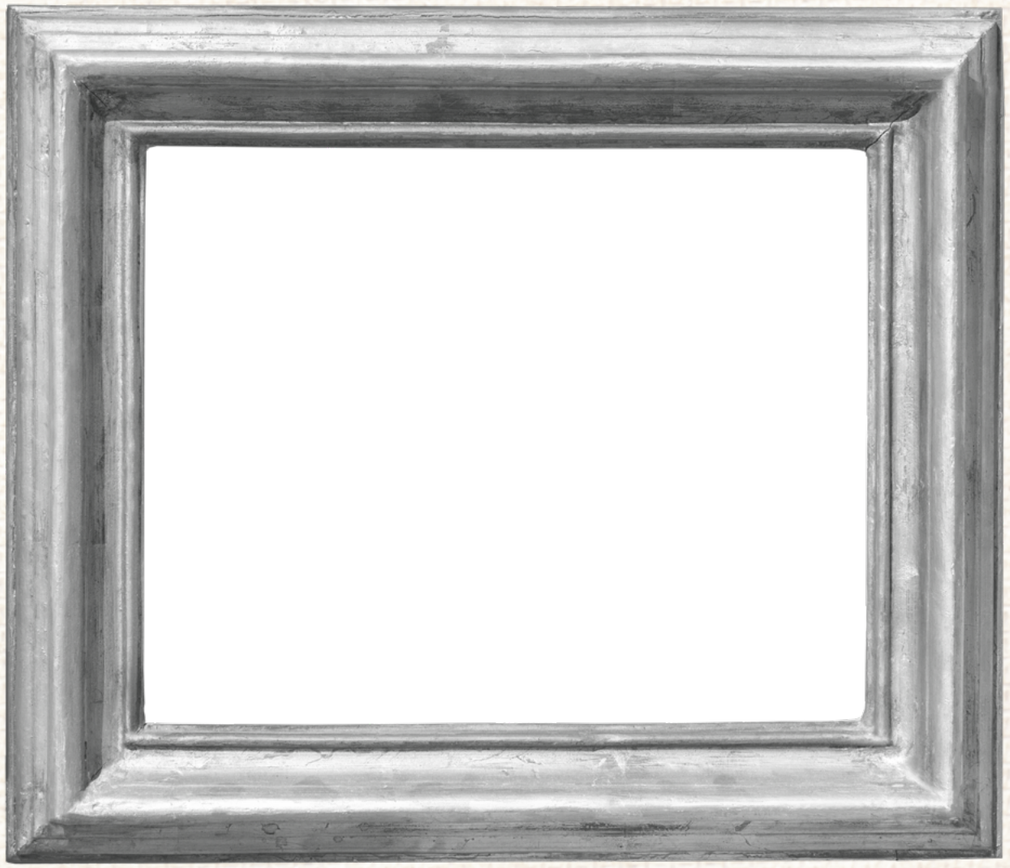

Per saber-ne més

El travertí forma part del Patrimoni Geològic de l'Alta Garrotxa. Es diu que és una pedra viva perquè es forma per l'acumulació de carbonat càlcic (la calç de l'aigua) i com més anys passen, més n'augmenta el gruix.

Sovint hi podem veure fòssils, restes de plantes i animals que van quedar atrapats entre capa i capa de calç.

Clariana del bosc a l'esquerra del camí

10 minuts

7 NO ho SE, EST aquesta OEST aquella!

A la natura és molt important saber sempre on som, i saber on és el nord és la manera de no perdre's! Podrem saber en quina direcció hem d'anar per arribar al nostre objectiu. És molt recomanable dur sempre una brúixola i un mapa a la motxilla. I si no en tenim, podem buscar les pistes de la natura!

Proposta d'activitat

Sabem que el sol surt per l'est i es pon per l'oest. A les 12 del migdia el tenim just sobre els nostres caps!

Observeu el dibuix de la pàgina següent i feu d'exploradors: esbrineu en quina direcció es troba el nord, el sud, l'est i l'oest.

Observeu aquest esquema per orientar-vos cap al nord!

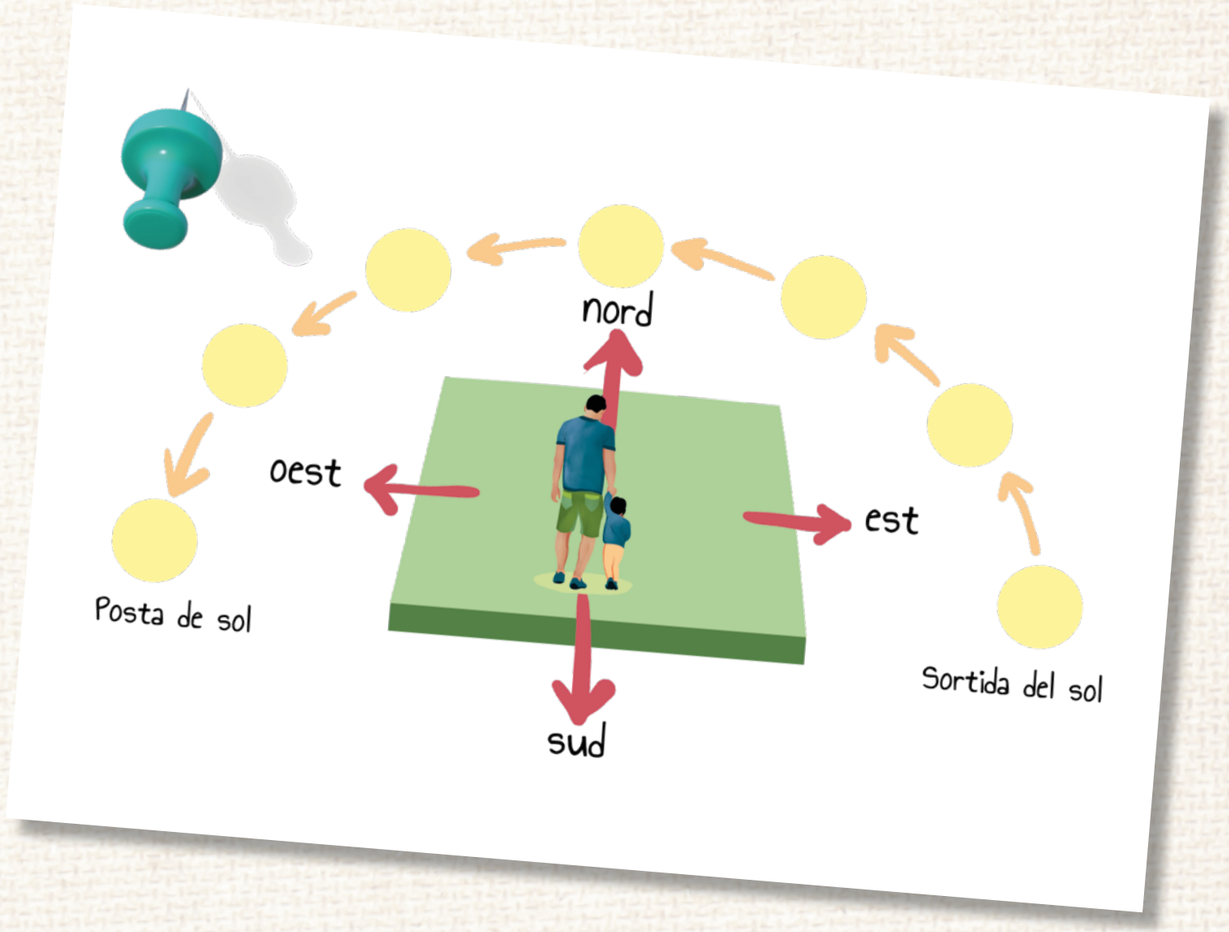

Per saber-ne més

Les plantes també ens donen moltes pistes! De dia, la direcció en la que creixen les plantes, com l'heura, ens indiquen on és el sud, perquè busquen la llum del sol. Si ens fixem on creix la molsa, que necessita humitat i no li agrada el sol, sabrem on és el nord.

Ermita de Sant Aniol d'Aguja

10 minuts

8 L'ermita de Sant Aniol d'Aguja

Bona caminada! Ja hem arribat a l'ermita de Sant Aniol d'Aguja! Ara que ja coneixes la Vall et proposo un repte. Estàs a punt?

Digues, estic preparada! Tinc els 5 sentits ben desperts!

Proposta d'activitat

Si esteu atents i sou curiosos, podreu trobar detalls amagats en el nostre patrimoni que us havíen passat desapercebuts!

Obriu bé els ulls i intenteu trobar tots aquests elements que surten a les fotografies de la pàgina següent. Qui serà el més ràpid a trobar-los tots?

Per saber-ne més

Sant Aniol és una església romànica del municipi de Montagut i Oix. Va ser construïda al final de la vall on neix el Riu Llierca. Des del seu interior s'arriba a la cripta de la Cova de l'Abat, que es va formar per les filtracions de les aigües i s'ha convertit en una capella.

El Barb s'està posant malalt perquè el riu cada cop està més contaminat. L'Àguila daurada l'ajudarà, però primer ha de conèixer els secrets de la Vall de Sant Aniol.

I tu, vols formar part del club dels guardians/es de l'Alta Garrotxa? Hi ha altres aventures que t'estan esperant!

Una vegada hagis completat les tres descobertes, demostra el que has après i podràs obtenir el Títol de Guardià o Guardiana de l'Alta Garrotxa!

Diputació de Girona

Consorci de l'Alta Garrotxa

Generalitat de Catalunya